

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3874/2021
10.08.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић, Божидара Вујичића, Добриле Страјина и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ратко Иванов, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж рр 51/21 од 01.02.2021. године, у седници одржаној 10.08.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж рр 51/21 од 01.02.2021. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ, пресуда Вишег суда у Врању Гж рр 51/21 од 01.02.2021. године и пресуда Основног суда у Врању Прр 335/20 од 14.10.2020. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Решењем Вишег суда у Врању Гж рр 51/21 од 01.02.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Врању Прр 335/20 од 14.10.2020. године, којим је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име новчаног обештећења за неимовинску штету, која му је изазвана повредом права на суђење у разумном року у предмету Општинског, сада Основног суда у Врању И 611/04 исплати износ од 1.000 евра, у динарској противвредности, са каматом, као и тужбени захтев за исплату имовинске штете у износима ближе опредељени изреком пресуде, са обавезом тужиоца да туженој накнади трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбе члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца, применом члана 404. ЗПП, с обзиром да се ради о правном питању које је у интересу равноправности грађана.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Из списка и разлога побијане пресуде произилази да је тужилац поднео тужбу против тужене, ради накнаде имовинске и неимовинске штете, због повреде права на суђење у разумном року у предмету Општинског, сада Основног суда И. бр. 611/04, која је утврђена решењем Вишег суда у Врању Р4 И 1788/16 од 25.01.2017. године. Наведени предмет извршења покренут је по предлогу овде тужиоца, као извршног повериоца, дана 26.02.2004. године, ради наплате новчаног потраживања на основу правноснажне извршне пресуде.

Решењем Вишег суда у Врању Р4 И 1788/16 од 25.01.2017. године, утврђено је да је предлагачу, овде тужиоцу, повређено право на суђење у разумном року у овом извршном предмету и наложено је поступајућем судији да у најкраћем могућем року предузме све потребне радње које делотворно убрзавају поступак, те по процени судије да се у смислу члана 20. ЗИО изврши промена средства извршења, у року од 30 дана, а све у циљу спровођења извршења у поменутом предмету са обавезом да у истом року писмено обавести председника суда. Тужилац је у овој парници тужбу поднео дана 14.05.2018. године, са захтевом да му тужена Република Србија, због утврђене повреде права на суђење у разумном року, исплати новчано обештећење, како нематеријалну штету, тако и имовинску штету у новчаним износима утврђеним извршном исправом, заједно са трошковима извршења.

Побијаном пресудом је правноснажно одбијен овако постављен тужбени захтев, а оценом судова да тужилац нема право на исплату накнаде штете, јер нису испуњени услови из члана 22. и члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, с обзиром да је тужбу поднео по истеку рока од једне године од дана када је стекао право на накнаду штете због утврђене повреде права на суђење у разумном року. Према ставу нижестепених судова, решењем којим је утврђена повреда права на суђење у разумном року, поступајућем судији је одређено да у најкраће одређеном року предузме све потребне радње које делотворно убрзавају поступак, што по оцени нижестепених судова не може бити рок краћи од 15 дана, те је рачунајући и рок од 30 дана у циљу спровођења поменутог извршења променом средства извршења, утврдио да је рок за поступање у наведеном предмету извршења 45 дана. Решење је постало правноснажно 07.02.2017. године, те применом рока од 45 дана у коме је био дужан да поступи судија у извршном предмету, као и годину дана од истека тог рока, тужилац је тужбу за накнаду имовинске штете могао да поднесе до 24.03.2018. године, што у конкретном случају није учинио, јер је тужбу поднео по истеку тог рока и то дана 14.05.2018. године.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује да се изложени став из побијане пресуде заснива на погрешној примени материјалног права.

Закон о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр.40/15), прописује да у решењу којим се приговор усваја и утврђује повреда права на суђење у разумном року председник суда указује судији или јавном тужиоцу на разлоге због којих је повређено право странке и налаже судији процесне радње које делотворно убрзавају поступак и одређује рок у коме је судија дужан да предузме наложене процесне радње, а који не може бити краћи од 15 дана, нити дужи од четири месеца, и примерен рок у коме га судија извештава о предузетим радњама (члан 11. ст. 1. и 2) да странка чији је приговор усвојен, а која није поднела жалбу и странка чија је жалба одбијена уз потврђивање првостепеног решења о усвајању приговора стиче

право на правично задовољење када истекне рок у коме је судија или јавни тужилац био дужан да предузме наложене процесне радње, а странка чија је жалба усвојена када прими решење о усвајању жалбе (члан 22. став 2); да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за новчано обештећење у року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење (члан 26. став 1); да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење (члан 31. став 1);

Полазећи од садржине наведених законских одредби, пре свега оних које се односе на одређивање рока у коме је судија дужан да предузме наложене процесне радње, Врховни касациони суд налази да у конкретном случају, решењем којим је утврђена повреда права тужиоца на суђење у разумном року у наведеном извршном предмету, рок за предузимање одређених процесних радњи није одређен у смислу члана 11. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року. Одређењем „у најкраћем могућем року“, рок у коме судија треба да поступи, а тиме и рок у коме странка стиче право на новчано обештећење или накнаду штете, није одређен нити одредив и подложен је различитом тумачењу, чему је прибегао и суд у побијаној пресуди, налазећи да је то рок од 45 дана, док је странка, односно овде тужилац, оценио да је то рок од четири месеца.

У изложеној чињеничној и правној ситуацији, Врховни касациони суд налази да тужилац не може сносити штетне последице, у виду губитка права на правично задовољење и накнаду имовинске штете, због пропуста суда да решењем којим је утврдио повреду права, не одреди и тачан рок за предузимање одређених процесних радњи, иако од тада теку и рокови за подношење захтева, као и у овој парници.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд налази да се тужба у овој парници, поднета у оквиру законом предвиђеног рока, има сматрати благовременом, због чега је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучено као у изреци, а суд ће у поновљеном поступку утврђивати чињенице од којих зависи основаност тужбеног захтева.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић